

MAGYAR KURIR

B é t s, Jun. 7 - dikén.

Itt következnek azok a' Felsőges négy Pátensek, mellyek *Bétsbén* a' múlt kedden közönségessé tétettek: —

Mi Első Ferentz, isten' kegyelméből Austriai Császár, etc, etc. —

Azok az erőszakos rázkodások, mellyek a' lefolyt 25 esztendőök alatt Európát tépték szaggatták, minket a' mi Országlásunknak kezdetétől fogva oly terhes és hosszszas hadakozásokba bonyolítottak vala, a' mellyek miatt a' Monárkhiának megtartatása 's magában való fennállása — egy szóval minden fenyegettetett, — a' minnek az Országlókra és népekre nézve legbetsesebbnek kell lenni. Nem volt módunk benne, 's nem is eshetett meg, hogy népeinket, valamely erőlködve való iparkodástól megkímélhessük. Hogy a' Státusnak egész erejét használni lehessen, olyan költségre vala szükség, melly a' Státus' polgárjainak adózásbéli tehetségét sokkal felelyül haladta. Népeink' bizodalomához folyamodtunk. A' mesterséges pénzjegyek módot szolgáltatott arra, hogy a' szorgató szükséghez szabván magunkat, arra a' veszedelmes tusakodásra elégségesek legyünk, a' melynek győzedelmes végződése a' Monárkhiát a' tölle elszakasztatott tartományoknak telyes birtokába vissza helyeztette, 's annak bátorságát 's magában való fennállását újabban megfundálta.

A' mi első gondunk a' vala már most, hogy a' pénznek összezavarodott állapotját rendbe szedjük, 's már még az utóbbi békesseges alkudozások alatt az erre megkívántató eszközöknek előre való elkészítésekén forgatuk elménket. A' következés megfelelt iparkodásainknak. Különös megnyugtattatásunkra szolgál, hogy olyan eszközökhöz való nyúlhatásra módot látunk, mellyek, a' mellett, hogy hűséges alattva-

lóinknak jusaikat és igasságos kívánásait gondos megkíméléssel való tekintetbe vesszük, a' célznak elérésére vezérlenek bennünket. Az általunk választatott eszközök mellett derék népeinknek önkéntvaló együtt munkálódásokon építünk, 's számot tartunk ahoz a' bizodalomhoz, melly a' mi rendeléseinknek közelébről lejendő megismerése 's ezeknek következése által, tökéletesen meg fog fundáltatni. Ezen meggyőződéssel meghatározzuk és rendeljük, mint következik: —

§. 1. Valamely új papirospénz, erőltetett beitsel és járással, mostantól fogvást többé soha ne bészítettessék, 's a' most közkezenjárom semmi módon ne szaporittassanak. Ha rendkívülvaló környülállások oly költséget találnak okozni, mellyek a' Státusnak rendszerént való finántziai eszközeit felelyül haladják: ezen esetben azon leszen a' Finántziai Administrátzió, hogy ezen költségeket, a' nélkül, hogy valaha erőltetett járású papirospénzel élne, újabb és egyéb rendkívül való segedelemeszközök által pótolja - ki.

§. 2). A' most meglévő papirospénz, szabadakaratt szérént való útonmódon, meg nem szünő folyamattal, fog a' közkezen való járásból kivételtetni, 's a' pénznek járasa, a' Conventziószerént veretődő értzpenznek fundamentomára visszavittettni.

§. 3. A' jelenvaló hirdetésnek napjától fogva megengedtetik, hogy irás által Conventziós 's egyéb arany 's ezüst vagy papirosban való kötések tétethessenek. Ezen kívül, tsakugyan egész erejében megmarad még most az 1811-ben Febr. 20-dikán költ Pátensnek 9-dik tikkelye

§. 4. Hogy a' papirospénz béváltatásátillető célzást minden erőltetéstől szabad, 's egyszersmind a' papirospénz birtokosainak

a' lehetőségig hasznos eszközök által lehes-
sen elérni, nekik az ő papirospénzek' el-
váltására két utak ajánlatnak, tudni illik:
először, hogy részint fizetésreütasító levelek-
ért (*Zahlungsanweisungen*) mellyeket akár-
mikor pengőpénzé tchetnek; részint pedig
kamatot (*interest*) hozó Státus obligatziók-
ért váltsák-bé, *másodszor*, hogy egy felál-
lítandó *Nemzeti Bankóba*, melynek elintéz-
tetése a' következő paragrafusokban fe-
jeztetik-ki, mint Aktziák at úgy tegyek-
bé papirospénzeiket. —

§. 5. Ehezképpent minden papirospénzel
bíró ember, a' maga papirospénze' névsze-
rént való mennyiségének *két hetedrészéért*
Bankó-nokikat, mellyek egyszersmind fel-
állítandó *Váltóhassa* által akármikor ki fog-
nak, ha kívánják a' tulajdonosok, conven-
tziós pénzel fizettetni, *öt heted részéért* pe-
dig oly Státusobligatziókra való útasításo-
kat, a' mellyek conventziós pénzben száz-
tol egy forintot hoznak, kaphat, vagy pe-
dig ugyan azon papirospénzt, az ezen Pá-
tensben alább meghatározottató Bankó-aktzi-
ákká változtathatja.

§. 6. A' papirospénznek béváltatása egy
Privilegiált Nemzeti Bankóra bizattatik,
melly az itt következő paragrafusokban
előadatott, és egy ma kibotsáttatott más Pá-
tens által körülállásosan megmagyarázta-
tott háttározások szerént, Bétshen felál-
lítani fog. Mindazonáltal, hogy a' bé-
váltás addig is minden haladás nélküli foly-
hasson, a' Státusadminisztráció, Julius 1-
ső napjától fogva a' 11-dik paragrafus-
ban meghatározottatandó időpontig, midőn
a' Bankó illendő módon felállítatva le-
szen, egy e' végre ideigvalóképpen kiren-
deltetendó Adminisztráció által fogja az ez-
utánni *Bankó-Társaságnak* nevében 's ép-
pen azon principiumok szerént, mellyek-
et a' Bankó követpi fog, a' béváltást
végre vitetni.

§. 7. A' Bankónak elrendeltetése a' követ-
kező tárgyakra terjed-ki: — 1)ször. A'
Finantzadminisztráció által odaadódó vagy

egyéb módon hozzáfolyó pengő kész pénz-
nek mennyiségéhezképpent, *Bankó-Noták*
nevezete alatt, kifizetésreütasító czédulákat
ád-ki, mellyeket azoknak tulajdonosaik,
mikor akarják, az e' végre *dóttáltatandó bé-
váltó kassánál*, mindenkor, azoknak teljes
mennyiségek szerént, pengő pénzért bétse-
relhetnek, 's e'képpen ezen *Bankó-noták*
segedeime által a' közkezen forgó papiros
pénzt lassanlassan bészedi; — 2)ször. A'
kezében lévő kézpénz által, bátorságos, vál-
tó vagy egyébele kereskedésbéli leveleket
fizet ki; — 3)ször. Ha munkájának toráb-
bi folytatása után a' kezében lévő tőkepénz
szélesebb kibotsátkozást is megenged, te-
lyes bátorságú vagyonokra (tulajdonokra,
realitasokra) is penzt ád-ki, költsön; —
4)ször. A' Státus' Adminisztratziója által a'
végre reá Lizott *Eltörő Fundust*, hogy
annak segedelme által, a' jelenvaló (finan-
tziái) munkalódásból származandó Státus-
adósság, a' mellyért kamatot kell fizetni,
lassanként eltöröltessék, adminisztrálja.

§. 8. Ezen *Bankóinstitutum* tehát négy
részekre (szakaszokra), *Czédulabankóra*, *Fi-
zetőbankóra*, *Zállógok' bankójára*, 's *Eltör-
ő Adminisztratzióra* oszlik. Szorosabb in-
tézetei 's háttározásai ezen institutumnak az
ugyantsak ma kiadatott különös Pátensben
előadattattak, 's még ezután egy e' végre ké-
szülendő elrendeltetés által minden kör-
nyülállásai szerént megmagyarázatnak.

§. 9. A' Bankó, mihelyest helyreál-
lott, mint egy privilegiált magános insti-
tutum, azon Aktzionáriusoknak, kik az
abbavaló bététel által annak megfundálta-
tásában részt vessznek, teljes tulajdonjok-
ká válik, 's ezen tulajdonságo szerént min-
den törvényes esetekben a' polgári törvény-
nek közönséges rendelkezései szerént kell vel-
le bánni.

§. 10. A' Czédula, a' Fizető, és a' Zil-
log-Bankó' fundusa, a' Finantzai Admi-
nistráció által neki adatandó pengő pénz-
béli summákonkivül, 50,000 Aktziákból
formáltatik, mellyek között mindenikéit
papi.

papírospénzben 2000-és Conventziós pénzben 200 forintot kell letenni. Az azért kiadandó Aktziák just adnak a bétévőnek a Bankó nyereségből való hasonló részesülésre. A Bankó, Obligatziókat kap a Státus' Administratziójától a bététetendő Aktziákból bégyulendő 's ekképpen általa eltöröltetendő papírospénzért, a mely Obligatziókat száz forintot *hármalfelm* kamatot veszen. E' szerént, állani fog az Aktzió-náriusok' haszna, *először* a beadott papírospénztől való kamathoz, *másodszor* abban a nyereségben, mely a Bankóba, az anba beadatott Conventziós pénznek váltó levelek 's költsónadások' kifizetésére való fordításából, fog bégyúni.

§. 11. Mihelyest ezer Aktziák beadatva lesznek, azonnal hozzá fog a Bankó minden foglalatosságaihoz. Ezen időig az ő *Czédulabankói* foglalatosságai a 6-dik paragraphusban említettett, 's a Patensben szorosabban meghatározott Administratzió által folytatattanak.

§. 12. Azon idő alatt, melyben a Bankó helyett, annak tökéletes felállásáig ez az ideig való Administratzió folytatja a munkát, ezek lesznek az ő foglalatosságai: — 1). Hogy a béváltásra beadatott papírospénzt által tegye, 's azért az 5-dik és 13-dik paragraphusokban megmagyaráztatott mérseklés szerént, Bankónotákat és Státu obligatzió-czédulákat adjon ki; — 2) Hogy a Bankóba bététetendő summákat bévegye, 's azokért Aktziákat adjon a bévívőnek; — 3). Hogy az ezen két úton befolyó papírospénzt összegyűjtse, időről időre eltörölje, 's eltörléséről közönséges számot adjon; — 4). 'S hogy a kamatos adóságokra nézve az *Eltörő Fundusnak* kezébe adott jövedelmeket, adminisztrálja, és az Obligatzióknak béváltására fordítsa. Attól az időponttól fogva, hogy a Bankó a 11-dik paragraphus szerént a maga foglalatosságait telyesen folytatni elkezdi, mind ezek az itt előszámlált foglalatosságok, ezen Bankó munkálódása alá tartozó minden

egyebekkel egyetemben, egy oly Administratzióra bízattatnak, melyet magok az Aktzionáriusok tesznek-bé és a mely ezen institútum' céljának 's fundamentomos elintéztetésének, egészszen megfelel.

§. 13. A legkisebb summa, melyért a beváltás' útján, Bankónotákat és Obligatziókat lehet kapni, *Váltó* és *Anticipáló* czédulákban 140 forintból állhat, 's a summák, melyek a béváltásra vitettetnek, olyanok legyenek, melyeket ezen számmal (140-ne) fel lehet osztani. Ezen summákért minden 140 forintért adnak a bévívőnek 40 forintos Bankó-notát és egy *Útasító* czédulát, melyért ő a Státus' adóságainak közönséges kassájától azonnal 100 forintos Státusobligatziót kap, 's azért 1 per Cent kamatot veszen esztendőnként.

§. 14. A Bankónotáknak, Conventziós blets szerént való pengő pénzért lejendő felváltatása a Bankónotáknak kiadattatásokkal egygyütt kezdődik, 's a Bankó soha nem fog több Notát kiadni, mint a mennyit a Bankónotáknak béváltatására határozatva lévő és nálla találtató fundus megenged.

§. 15. A papíros pénz' béváltatására rendeltett Bankónotáknak bátorságossá való tétettetések végett, mind azok a summák melyeket a Státusnak alkuszertin idegen Hatalmasságok fizetnek, 's a Státus' kassájában is azok a pengőpénz summák, melyek nélkül ez ellehet, a Bankónak által adattatnak. Nagyobb bátorságnak okáért által adattatnak még különös zálogképpen a Czédula-Bankónak, a Státus' minden bányái 's ezeknek nyereségeik, a mely dolgról egy minden formalításokkal bírő *Diploma* fog készítettüni.

§. 16. A Bankónoták a törvények által megesmértetett fizető eszközöknek lenni nyilatkoztattatnak, a melyekkel való élés mindazonáltal a magános emberek között való adásvevésben, ezeknek egymással való költsönös meggyezésektől fog függeni, a nélkül hogy azokat kényszerítve, elvenni köteleztetnének a Státus' Administratziója minden

kassákba a' Conventziós pénzel egyformá-
lag elveszi 's némely adófizetésekben még
kényszerítve is kívánni fogja őket.

§. 17. Mivelhogy a' papiospénznek bé-
váltatása az előrebotsátott határozások sze-
rént szaporítani fogja a' Státusnak azon adós-
ságát, a' mellyért kamatot kell fizetni, er-
re nézve egy *Eltörő Fundus* is állittatik-
fel az ebből származandó új Státusobligátzi-
ókra nézve, 's annak Administrálása a' Bankó-
ra bizattatik. E' végre egy bátorságossá
tévé *Diplomát* kap a' Bankó egy millió Con-
ventziós forintokból álló esztendőnként va-
ló jövedelemtől, mellyet hónaponként va-
ló részekben veszen-fel, és az újabban ki-
adódó Obligátzióknak béváltásokra fordít.
A' béváltatott Obligátziókat az *Eltörő
Fundusnál* leteszi, hanem azoknak kamat-
jait ezen fundusnak számára felvévén, ezen
kamatokat is hasonlóképpen oly Obligátzi-
ókra fordítja, a' mellyek ezen kamatos
adósságnak eltörlését (amortizációját) tá-
gyazzák.

§. 18. Az ezen Pátensben kijelentetett
foglalatosságoknak kezdetét, a' Bankónoták
és Obligátziók' formáját 's felosztatását, to-
vábbá az ezen előre való elintéztetődéshez
képezt felállandó kassákat és hivatalokat,
valamint szintén azon változásokat is, mel-
lyek a' Státus' jövedelmének beszédésében
ezen új systemáhozképezt szükségeseknek
találtatni fognak, illető minden szorosabb
meghatározások, különös Pátensek által
fognak közönségessé tétettetni.

Költ a' mi fő és lakó városunkban Béts-
ben, Junius' 1-ső napján, az ezer nyoltz-
száz tizenhatodik esztendőben, 's országlá-
sunknak huszonegyedik esztendejében.

Ferentz.

Gróf *Ugarte Aloysius*, Csehországi
fő 's Austriai első Cancellarius.

Gróf *Lazanzky Prokop*.

Báró *Geislern Nep. János*.

Az ő Cs. K. Felsége' tulajdon parantsol-
latjára —

Zweygelt János Christoph.

Mi Első Ferentz, etc, etc.

A' mi ma kiadott Pátensünk által,
azon eszközözhöz képezt, mellyeket mi a'
pénz' állapotja rendjének helyreállittatásá-
ra nézve meghatározotunk, egy *Nemzeti Ban-
kónak* felállittatását parantsoltuk, 's annak
céljait és foglalatosságait is, közönségessé-
pen kimagyaráztuk. Ezen Parantsolatunk-
hoz képezt az itt következő szorosabb hatá-
rozásokat állitjuk - meg:

§. 1. A' Bankó - institútum, melynek mi
Privilegiált Austriai Nemzeti Bankó neveze-
tet adunk, azonnal hogy az ahoz kívántató
Aktziáknak száma összegyűjtetett, haladé-
nélkül fogjon hozzá a' maga munkájához,
addig pedig a' jövő Julius 1-ső napjától
fogva, mint *Czédula-bankó* úgy folytassa
munkalkodását, és egy ideig való *Direkció*
áljon-bé képeben, mellynek a' következő
paragraphusok szerent kell formáltatni.

1-ső szakasz. *A' Nemzeti Bankónak
felállittatásáról és belső elrendeltetéséről.*

§. 2. Ezen célra, a' Réváltó és *Eltörő*
égygyesült Deputátzióknak, a' Bétsi Nagy ke-
reskedők' társaságának, 's a' Polgári keres-
kedő rendnek tagjai és a' Bétsben lakó
privilegiált Fabrikások közzül, nyoltz,
ideigvaló Bankódirektorok választatnak ki
haladé nélkül, kik a' Bankóinstitútum' el-
ső felállittatását elintézik, 's minden elő-
készületeket mellyek ezen institútumnak
tökélletes felállítására meg kívántatnak, meg-
tesznek. A' megnevezett négy gyűlések
közzül tehát mindenik hat-hat tagot fog
jovallani, hogy azok közzül kettő-kettő
a' szokott útaknódokszerent a' Direktori
helyeket elfoglalja, a' melly helyekre va-
ló kinevezést mi a' hat-hat projektált sze-
mélyek közzül, magunknak fenntartjuk.

§. 3. A' nyoltz Direktorok a' magok ki-
neveztetése után azonnal össze gyűlnek,
's magok közzül voksok' többsége által há-
rom Kandidátusokat projektálnak, kik kö-
zül mi egygyiket a' Bankó' kormányozója-
vá nevezzük, ki is a' Bankódirektorok kö-
zött

zött az első helyet elfoglalja 's ezeknek minden tanátskozásaikban elől ül.

§. 4. A' Bankódirektorok és a' Kormányzó, a' magok kineveztetése után egy általunk kineveztetendő Biztos előtt megesküsznek, hogy magokat azon útasításokhoz fogják szorosán tartani, mellyeket mi a' Bankoknak elrendeltetésére, elintéztetésére, a' papirospénznek béváltatására, 's az elközlő Fundusnak administ. a' tatására nézve, meghatároztunk.

§. 5. Mindjárt azután, az elő fordulólag foglalatosságoknak felosztására 's a' végrehajtás' módjára, 's mind azokra a' tárgyakra nézve, mellyek a' papirospénz' béváltására határozatva lévő Czédulabankónak előre való tulajdonságaihoz képest a' Bankóinstitútum' belső elintéztetését illetik, a' Finantzministeriummal tanátsot tartanak, és a' Bankóinstitútumot a' néki adatott kiterjeszkedés szerént mind addig kormányozzák, míg e z e r Aktziák begyűlnek.

§. 6. Mihelyest a' bétételekből ennyi számú Aktziák összegyűltek, ekkor az Aktzionáriusok' tulajdonává leszen a' Bankóinstitútum, 's mint egy privilegiált magános institútum, hozzá kezd a' maga elrendeltetésével összekötöttve lévő foglalatosságoknak folytatásához.

§. 7. Hogy ezen időpontot szorosán meghatározni 's a' Bankó' formális felállítatását lehetőképpen siettetni lehessen, az ideig való Direktzió haladék nélkül egy különös kassát nyit ki a' beadatandó Aktziáknak bészédésére.

§. 8. Ezen kassából, papirospénzben 2000 forintokért 's 200 Conventziós forintokból álló hozzáadásért, Aktziákat lehet kivenni. A' Léadás' könnyebbítésére nézve megengedtetik, hogy fertály esztendőnként egyenlő részekben is megeshessék a' bététel. Hanem az ilyen részenként való bététel által tsak akkor nyeri meg a' beadó az Aktzionáriusságot, mikor az egész summát bétette. Ha a' summának utólsóbb részei a' meghatározatott esztendő alatt le nem té-

tetnek, az előbb bétett részek elvesztek a' Bankó' hasznára.

§. 9. Ha a' bétett Aktziák' száma ezerre telik, ekkor minden Aktzionarius egyegy laistromot kap az ideig valóképpen kineveztetve lévő Bankódirektoroktól, a' melly laistromban minden Aktziák' tulajdonosának neve feltaláltatik, azzal egygyütt, hogy ki mennyi Aktziát vett, a' melly laistrom arra való leszen, hogy abból, írásban való voksolás 's a' voksoknak többsége által, ötven tagokból álló Biztosság neveztessek ki. Ezen választás' munkájában minden Aktzia egy voksot ad, melyhez képest minden Aktzionarius annyi voksal fog bírni, a' hány Aktziát vett.

§. 10. A' Biztosság tagjává minden Aktzionarius választathatik, a' ki Austriai Státuspolgár, 's az Austriai Státusokban lak-helye van.

§. 11. Az ekképpen választott Biztosság az ideig való Bankódirektorokkal 's az általunk kineveztetendő Biztosokkal összegyülekezik, azért, hogy a' maga tagjai közzül tizenkettőt kinevezzon, kik a' mi Biztosainknak egygyüttvaló munkálkodásával a' Bankó regulázását tökéletesen elintézzék 's ezen elintéztést előnkbe t. r. j. szeszék.

§. 12. Ezen regulázásnak egygyik nevezetesebb részét fogja tenni a' Bankótársaság' képviselésének meghatározása, 's a' Bankóinstitútumnak administralása 's kormányozása. Mihelyest a' Bankóadministraltzió ezen reguláztatás szerént felállítatott, a' 2-dik paragrahusban megneveztetett ideigvaló Direktzió és a' 3-dik szerént kineveztetett Kormányzó, azonnal általadják a' munkának addig réájok bizattatva volt Kormányozását, a' Tarsaság által a' tollónk helybehagyatott Statútumok szerént felállítatott Direktziónak.

§. 13. Ennekutánna tsak a' Bankótársaság' institutumának jusaival bíró képviselőknek jóvállására 's a' mi helybehagyásunkal eshetik valamelly változás a' Bankónak reguláztatásában.

§. 14. A' Bankó, félfél esztendőnként a' mi Biztosainknak jelentésekben rekeszti-bé a' maga számvetéseit, 's ezeknek resultátumát közönségessé, téteti 's nekünk is előnkbe terjeszti.

§. 15. A' Finantziái Adminisztráció által tollünk, nyerendő helybehiggyással, a' Monarkhiában más helyeken is állíthatfel Filialis Bankókat, ott a' hol néki a' czéllal megégyezőnek lenni látszik, és a' maga institútumának principiumaival megégyezőleg.

II-dik Szakasz. A' Bankó' foglalatosságairól, 's a' néki meghívantató intézetekről.

§. 16. A' Nemzeti Bankó, a' maga egyenesen csak a' papirospénz' béváltására határozottatva lévő Czedulabankói tulajdonságáhozképpest: — a), a' papirospénznek egy különös Pátensben meghatározottatandó módoszerént való béváltását viszi véghez. — b), a' béváltásra nézve Bankónotákat ad-ki, de soha sem többet, hanem csak annyit, a' mennyi erre a' czelra a' meghatározottatott mérsékletszerént meg fog kívántatni; — c), a' Bankónotáknak pengőpénzért való felváltatását elintézi; — d), a' béváltott papirospénzt időrőlidőre semmivé teszi.

§. 17. Ezen elrendeltetéséhezképpest: — a), gondoskodik a' Bankónotáknak tisztaltatásáról 's kikészítettetéséről; — b), által veszi a' papiros pénznek béváltatására határozottatott pengőpénzsummákat, 's a' béváltó kassának dotáltatására fordítja; — b) az itt következő kassákat felállítja 's munkába indítja, úgy mint: az *egyediket*, hogy minden belé gyűlő summáknak gondját viselje 's azokról számoljon — a' *másikat*, hogy a' bététetendő papirospénzsummákat általvegye 's azokért részint Bankónotákat, részint Obligációknak felvételére igazító czedulákat (*recognitziókat*), adjon - ki — *harmadikat*, hogy a' Bankónotákat pengőpénzért 's a' pengőpénzt Bankónotákért felváltsa.

§. 18. A' Bankónoták, -a' Bankó által 's annak nevében, 5, 10, 25, 50, 100, 500, 1000 forint mennyiségyszerént készíttetnek. Ezek a' Bankóba való *Ulasítások* (Anweisungok), a' melly köteles azt, a' tulajdonosnak, ha kívánja, azonnal *csíhí*, névbetsészerént, Conventziós mértetre vert ezüst pénzben kifizetni.

§. 19. A' közjárásra nézve a' törvéyek által megismerített és felvételre fizető eszköznek lenni nyilatkoztatjuk a' Bankónotát. A' magános személyek nem kénszerítettnek azt egymásközötti való fizetésekben elvenni: hanem a' Statusnak tartozó többfele adózasókban és fizetésekben meghívantatnak, 's minden közönséges kassákba egész névbetsék szerént mint finom ezüstpénz, úgy bévetetnek.

§. 20. A' hamis Bankónotátsínálóra és meghamisítóira éppen azok a' büntetések rendeltetnek, mellyek már a' papirospénz' meghamisítóira nézve meghatározottatva vannak.

§. 21. Azok a' Conventzióspénzsummák, mellyeket a' Status' Adminisztrációja a' papirospenz' béváltására szánt, oly módon adattatnak a' Bankónak, hogy azoknak visszafizettetéséhez vagy nyereség-hajtásához többé semmi jus nem tartatik. A' Bankó az e'képpen hozzá érkező készpénzt a' Direktórok' zárja alatt tartja mint Depositumot, 's abból a' Váltókassáknak időnként bizonyos summákat ad.

§. 22. Azon kassa, a' hol a' Bankónoták pengőpénzért béváltatnak, ad-ki, ha kívántatik, Conventziós pénzért ugyan olyan summájú Bankónotát is.

§. 23. A' béváltás' útján bėjőit papirospenz többé semmi esetben ki nem adattathatik, hanem, mint illethetetlen Depositum, megtartatván, időszakasonként, a' Bankó áltai és általunk kirendeltető Biztosoknak jelentésekben, semmivé kellannak tétettetni.

§. 24. A' Bankóaktziákért begyűlő papirospenz summák hasonlóképpen semmivé téteti.

tétetnek, és ezekért obligációkat kap a
Finanzadminisztrációtól, a melyekért né-
ki ez, Conventziós pénzben száztól 2 1/2
forint kamatot fizet. Ezek a kamatok (in-
teresek), valamint szintén az a nyereség
is, melly a Bankoadminisztrációnál ennek
költsége levonása után marad, mint jutalom
az Aktzionáriusok között osztatnak ki.

§. 25. Azok a 200 Conventziós forintok,
mellyeket az Aktziákra való befizeteskor a
2000 forint papíros pénzen kívül bé kell
fizetni, fogják a Bankónak, a kifizetendő
summákra való jövődéli fundusát ten-
ni. Mint *Fizető Bankó*, akkor kezd hozzá
a Bankoinstitútum a maga munkájához,
mikor az első ezer Aktziának bévétele
után a Nemzeti Bankó az Aktzionáriusok
tulajdonává leszen, 's azoknak adminisztrá-
lása alá jut.

§. 26. A Nemzeti Bankó, mint *Fizető
Bankó*, ki fogja fizetni jó fundamentomon
álló kereskedő házaknak váltó 's egyébke-
reskedésbeli zálog leveleit is Bankónotá-
kkal, a melyek számának a kifizetésbeli
munkáért való fundussal 's a béváltott pénz-
levelekkel meg kell egygyezni, 's a mel-
lyeknek a Bankó béváltó kassáinál azon-
nal (*auf Sicht*) lejendő pénztétetődése,
Conventziós kész ezüst pénzben, névbetsek
szerént tökéletes bátorságba helyezettete-
tik.

§. 27. A kevesebb számú Biztosság, melly
az Aktzionáriusok választása által állittatik-
fel, a Bankó jövődéli adminisztráció-
jának reguláztatásán kívül, projektálni fog-
ja a fizetést közelébről illető határozásokat
is, a mennyiben ezek a kamat mennyisé-
gének mértékét, a Bankónak teljes bátor-
ságba való helyezettetését, 's a fizetés
dolgában való egyéb módokat, illetik.

§. 28. A *Fizető Kassának* valósággal va-
ló felállása 's foglalatosságainak elkezdődé-
se, a Bankóbiztosságnak további elintézte-
tésétől függ, 's közönségesen ki fog továb-
bá hiedtetni.

§. 29. Mint ahogy a Nemzeti Bankó

fundusának azonkívül, a mit annak a Stá-
tus Adminisztrációja által ad, 50,000 Ak-
tziákból kell fundáltatni, ehez képpes a
Bankó mind addig folytatni fogja az Ak-
tziák gyűjtését míg ez a summa egészen
bégyüld.

§. 30. Zállogra való költsönözésekre, tsak
akkor fog bocsátkozni a Bankó, mikor már
a papíros pénz béváltásának munkája 's az
ő fizetésbeli foglalatosságai teljes folyamat-
ban lesznek, és arra elégséges 's olyan pen-
gő pénze leszen, a melly nélkül eliehet.
Ezen esetben költsönbe is fog Conventziós
pénzt adni, pupillaris bátorsággal bíró va-
gyonokra.

§. 31. Az újonnan kiadandó Obligatziók-
ra nézve felállandó *Eltörő fundus* a Ban-
koinstitútummal öszszetsatoltatik, 's eleintén
az ideigvalóképpen kinevezetett Direkto-
rok, az után pedig a Bankótársaságnak az
institútum reguláival megégygyezőleg reu-
deltetett Elöljárói által adminisztráltatik 's
ezen észira nézve baladéknélkül egy külö-
nös *Eltörő-kassa* állittatik fel.

§. 32. A Finanzadminisztráció haladék
nélkül egy Diplómat fog általadni a Bankó-
nak arról, hogy ennek esztendőnként egy
millió forintot fog Conventziós pénzben fi-
zeti Ellörő-fundusképpen, 's ezen sum-
mát hónaponként teszi le egyenlő részen-
ként.

§. 33. A Bankó az *Eltörő Fundusnak*
ezen bévételét a kiadott Obligatzióknak bé-
váltatásokra fordittatja az *Eltörő-kassa* ál-
tal a közönséges Borsében, 's a Fi-
nanzadminisztrációval bizonyos időkben az
elfogadandó béváltás ára eránt értekezni
fog. A béváltott Obligatzióknak kama-
tyai által az *Eltörő-Fundus* n változik, és
ő oly módon használja ezeket, mint a né-
ki határozatva lévő egyéb jövedelmet.

§. 34. A Bankoinstitútum költségeit,
annak az Aktzionáriusok kezére való jutá-
sáig, a Státus teszi; azután pedig a Bankó
nyereségéből kell annak kitelnie. Azok
a személyek, kik annak első megfundál-
tata-

tatásakor hivatalba léptek, csak addig maradnak meg hivataljaikban, míg a Bankótársaság maga tehet tiszteket magának.

III-dik Szakasz. A Nemzeti Bankó Jussai és Tartozásai.

§. 35. A Privilegiált Nemzeti Bankó csak egyedül fogbírní azon jussal, hogy Bankónotákat készíttessen 's kiadjon, melyekkel a 19-dik paragrahusban kifejezetett kedvezések is összeköttetve vagnak, és a melyek a Bankónak kész pénzbeli fundusain kívül még a Státus' minden bányáinak különös zálogba való adattatása 's egyéb előre való, különös gondoskodások által is batorsagossá tétetnek.

§. 36. Hogy a Bankótól kitelhető pengőpénzbéli sumunák a Bankónak szükséges foglalatosságaira 's a közönség' hasznára nézve annál kevesebbé félegíttessenek meg, a Finantzadminisztráció nem kívánja, hogy a Státus' kassáiba befolyó Bankónotákat pengőpénzei váltsa-el a Bankó.

§. 37. Semmi más Társaságnak meg nem engedteik, hogy kifizető (*Eskonto*) intézetumot állíttson fel. Csak egyedűt, a Nemzeti Bankó bír azzal a jussal, hogy ott, a hól neki hasznosnak lenni látszik, Filialis Bankóintézetumokat vagy Fízetőkassákat állíttson fel a mi helybehagyásunkal.

§. 38. A Bankónak foglalatoskodásai-hol származandó nyereség, csak az ő minden másokat kiszorító tulajdona, 's arrol minden számvetésnek végződésekor a Bankónak reguláztatásával megégygyező *Dividendumot* kell készíteni 's az Aktzionáriusoknak kiosztani.

§. 39. A Bankónak jussa van arra, hogy az Eltörő Fundus, esztendőnként való jóvedelmének ötöd részét, a kifizető Bankónak, a bététetett Aktziákért való Obligatióknak felváltatásokra általadja. Ez a bétételés olyan módon esik, hogy minden 100 Forint Conventziós pénzért, melyet a Bankó béveszen, a Státus' adottságából 2 1/2 per Centumós Obligatióban két száz forintok huzattatnak - le. Azok a summák,

mellyeket a Bankó ezen visszafizetés által kapni fog, az ő tartalék fundusának egy részét fogják formálni 's fordíttathatnak kifizetésekre, 's zálogért való költség nözésekre, hanem az Aktzionáriusok között nem osztathatnak - ki.

§. 40. A Bankó azzal a jussal is bír végezetre, hogy a maga Bankónotáinak meghamisítói után vizsgálódjék, 's az Előljárókat a meghamisításnak meggátolására 's a meghamisítókak megbüntetésekre, meghívja.

§. 41. A Bankó különösen köteleztetik arra, hogy a maga Bankónotáit semmi egyéb célra ne fordíttsa, hanem csak a melyek a jelen lévő Pátensben meghatározatva vagnak, 's azokat soha ki ne adja annak szoros megfontolása nélkül, hogy van-e elegendő pengőpénze, 's elég batorsagossan fedeztetneké a már kiadott sumunák. Igen szorosan köteleztetik arra is, hogy a tulajdonosok kívánságára, a kiadott Bankónotákat Conventziós pénzel 's az ő névbetszekerént mindenkor azonnal béváltsa. És valamit a Bankónak szabadságában áll az, hogy az ezen feltételek alatt réa bízott eszközöket ezeknek legszélessebb kiterjedések szerént használhassa, ugy szintén az Aktzionáriusok egész bétett summájokkal kezeskedni tartoznak a Bankónoták' jó és megszűnésnélkül való batorságáért.

IV - Szakasz. A Nemzeti Bankónak a Státus' Adminisztrációjához képest való állapotja.

§. 42. A Nemzeti Bankó egy olyan magános intézetum, mely a Státus' Adminisztrációjának különös oltalmazása alatt van, 's csak a maga első elrendeltetését veszi a Státustól.

§. 43. A Bankó' dolgai a Bankódirektzió által az egész Bankótársaságnak nevében, csak maga által ugyan, hanem az Aktzionáriusok, 's a mennyiben a Státusnak követését illeti, a Státus' Adminisztrációjára eránt való számadással kormányozzák. (A Többi a jövő postanapon követhetik.)